

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Ik schrijf u als bestuurder van de Noord Nederlandse Coöperatie van Zorgorganisaties (NNCZ) namens vele organisaties in Noord Nederland die actief zijn in de verpleeg-, verzorgings- en thuiszorgsector (VVT). In 2023 hebben we intensief met uw commissie contact gehad om te waarschuwen voor de desastreuze effecten van het kabinetsbeleid op de ouderenzorg. Kort samengevat: we steunen de noodzaak van een transitie als sector. Maar het kabinet gaat veel te snel en is blind voor de enorme risico's die we lopen. Financiële kortingen worden te snel en ruw doorgevoerd. Dit zal gaan leiden tot ontslagen, minder tijd en energie om te werken aan de noodzakelijke transitie met een kaalslag in het zorgaanbod als gevolg.

Aanvullende informatie

Ik schrijf u deze brief omdat de informatie vanuit het ministerie van VWS op dit onderwerp tekortschiet. En dan in het bijzonder op het punt van de noodzaak een mogelijke ontslaggolf te voorkomen. Op 3 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen van het lid Mohandis die minister Helder aanspoort in beeld te krijgen welke zorgorganisaties overwegen personeel te ontslaan. En gerichte maatregelen te nemen die mogelijke ontslagen voorkomen.

Update minister Helder

Een dag voor de start van het kerstreces, op vrijdag 22 december 2023, stuurde minister Helder een brief naar de Tweede Kamer getiteld '*Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO)*'. In het slot van deze brief geeft de minister, bijna drie maanden na stemming over de motie Mohandis, een update.

Uit die update blijkt dat Zorgverzekeraars Nederland is gevraagd een inventarisatie uit te voeren onder zorgkantoren. Uit die inventarisatie zou dan zijn gebleken dat één ouderenzorginstelling zich zou hebben gemeld bij een zorgkantoor. Dit feit - gecombineerd met de constatering dat er bij het UWV t/m september geen voorgenomen collectieve ontslagen zijn aangemeld – zou dan voor uw kamer voldoende duiding moeten zijn.

De praktijk

Deze korte passage in een Kamerbrief vraagt om aanvullende duiding. In het Noorden van het land bereiden diverse ouderenzorginstellingen zich voor op krimp en een financieel moeilijk jaar. Uit contacten met brancheorganisatie Actiz komt naar voren dat dit helaas ook voor andere regio's geldt.

De minister vraagt aan de zorgkantoren of er een probleem is. Deze verzekeraars hebben geen enkele reden om actief bij zorginstellingen uit te vragen hoe de zaken ervoor staan. Zij rapporteren alleen wie zich bij hen heeft gemeld.

Daarnaast zegt het weinig tot niets om naar UWV meldingen t/m september 2023 te kijken. Ten eerste is de arbeidsmarkt dusdanig krap, dat van omvangrijke collectieve ontslagrondes geen sprake zal zijn. In onze regio hebben meerdere organisaties echter vacaturestops afgekondigd en krimpt de bezetting. De negatieve financiële vooruitzichten zullen mogelijk een *self-fulfilling prophecy* blijken: mensen zoeken na een dergelijk signaal elders werk zodat van gedwongen ontslagen überhaupt geen sprake zal zijn. Het desastreuze effect op

het zorgaanbod is echter hetzelfde. Bovendien: het UWV kijkt terug, de problemen spelen met name in 2024 en het is juist zo belangrijk vooruit te kijken.

Te weinig compensatie

In de update van de minister wordt met geen woord gerept over eventuele maatregelen om ontslagen te voorkomen. Er wordt vanuit het ministerie van VWS veel te weinig compensatie gegeven voor de sterk gestegen lonen en andere kosten. Ook de financiële korting op vergoeding voor bouw en onderhoud van vastgoed doet pijn terwijl ook hier de kosten enorm zijn gestegen. Voor de zomer van 2024 wordt een nieuwe voortgangsbrief beloofd. Ik kan u verzekeren dat tegen die tijd, zonder verdere verzachting van de financiële kortingen, er aanzienlijk minder professionals en toegewijde vakkrachten in de ouderenzorg zullen werken.

Sussende woorden

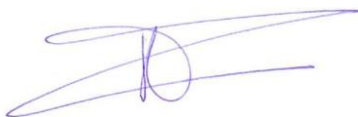
De minister kan schrijven dat ze de ontwikkelingen op de voet volgt, maar dat doet ze niet. Er is geen structureel overleg met zorginstellingen zelf en er wordt niets voorbereid om een eventuele ontslaggolf te voorkomen. De sussende woorden doen geen recht aan de problemen die daadwerkelijk in de praktijk spelen.

Bovendien gaat de minister voorbij aan het feit dat de “overlevingsstand” waar veel organisaties in zijn komen te staan, maakt dat er geen ruimte meer is om te blijven werken aan de zeer urgente en noodzakelijke transitie! De focus ligt op saneren in plaats van anders organiseren en innoveren. Bewust of niet, de minister strooit de Tweede Kamer met dergelijke summiere en onvolledige informatie zand in de ogen. Het is echt 1 voor 12 voor de VVT-sector.

Begrotingsbehandeling

De geplande begrotingsbehandeling van VWS kan gelegenheid bieden de minister te bewegen meer actie te ondernemen. Vanzelfsprekend ben ik beschikbaar om eventuele vragen te beantwoorden en te helpen bij uw voorbereiding voor dit debat.

Met vriendelijke groet,

Roeli Mossel
Bestuurder NNCZ